

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΞΕΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ
ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

17
1923

ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ * 1969 * RÉIMPRESSION ANASTATIQUE

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ÉDITIONS

ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

BAS. N. GRÉGORIADÈS

Ε.Υ.Δ. Σ. Π. Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

Σφραγίδες Γάλλων αὐτοκρατόρων Κων/πόλεως. Ἐν τοῖς Archives Nationales Παρισίων, Trésor des chartes.

I, 509 ἀρ. 2 ἔγγραφο ἐπὶ περταμηνῆς ἔχον σφραγίδα ΠΟΡΦΥΡΟΕΥΧΗΤΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΔΕΣΠΟΤΗΣ. Παρισιάνεται ἔμφικτος Ὀπισθεν λατινικῆ ἐπιγραφῆ. Κάθεται ἐπὶ θρόνου. Ἀρίστης διατήρησις.

Ἐν τέλει τοῦ ἔγγραφου, ἑλληνιστὶ κόκκινα *Μηνὶ Ἰουλίου Ἰνδ.* τοῦ ἔτους 1247.

Ἴδε τὴν μονογρ. Schlumberger σ.16 κ. ε.

I, 509 ἀρ. 3A A la très haute et...ma dame Blanche. Ἐχει τμήμα κηρίνης σφραγίδος κοκκίνης. Λαίπει παρὰ Schlumberger.

I 509 ἀρ. 6 Balduinus dei gratia imperator Constantinopolis semper Augustus. Universis presentes litteris inspecturis salum Notum facimus quod cum bina uxor nostra Maria Imperatrix Constantinopolitana.

Μάιος 1266.

Φέρει τμήμα κηρίνης κοκκίνης σφραγίδος.

Λαίπει παρὰ Schlumberger.

Παλαιόκαππας. Omont: Un nouveau manuscrit copié par Constantin Palaeocappa (vers 1560).

Aux nombreux ms. grecs copiés dans la seconde moitié du XVI siècle par C. Pal. (cf. Annuaire Assoc. 1886, p. 241—79) il faut ajouter un petit volume latin (Bibl. Lyon No 615). Longtemps connu (*Delandine Ms.* de la bibl. de Lyon. 1812. Tome I, p. 386—88). Celui-ci a omis de mentionner le nom de Court Palaeoc. qui s' y trouve cependant écrit en toutes lettres.—Ὁ Omont περιγράφει τὸ λατιν. τοῦτο χειρόγρ. περιέχον Γενναδίου ἀπολογία χριστ. πίστεως.—Πρόκλου Κ)λεως de Traditione missa καὶ ἄλλα, καὶ τέλος Νικολάου Μεθώνης adversus eos qui dubitant et negant panem et vinum.

Ἐν φ. 3 ἀφιέρωσις Amplissimo viro D. Nicolao Pellevco pontifici Ambiano.

Ἀνακοίνωσις Α. Σκιαᾶ. Ὁ μακαρίτης Σκιαᾶ δι' ἐπιστολῆς γραφείσης τῇ 16 Ἰουλίου 1916 ἀνακοινοῖ τῷ Λάμπρῳ τὸ χωρίον τοῦ Σωκράτους τοῦ Ἑγολαστικῆς (Migne Patr. gr. LXVII σ. 672) ἐνθα γίνεται λόγος περὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἔχον ὡς ἔξης «Ὅποιοι δὲ εἰσιν οἱ τε ἐκδοθέντες παρ' αὐτοῦ λόγοι καὶ οἱ λέγοντες αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ὀξυγράφων ἐκληφθέντες, ὅπως τὸ λαμπρὸν καὶ τὸ ἐπαγωγὸν ἔχοντες τί δεῖ νῦν λέγειν, ἐξ οὗ τοῖς βουλομένοις αὐτοὺς ἀναλέγεσθαι καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν καρποῦσθαι» καὶ προσθίεται «Ἀνακοινῶ λοιπὸν τὸ χωρίον τοῦτο εἰς ὑμᾶς, παρακαλῶ δὲ νὰ ἐξετάσητε καὶ ὑμεῖς τὰ τε βιβλία ταῦτα (διότι ἐγὼ μόνον ἐν σπουδῇ εἶδον αὐτά) καὶ ἄλλα, καὶ ἂν πράγματι ἔχει διαλάβῃ τοὺς παλαιογράφους νὰ ἀνακοινώσητε αὐτὸ διὰ τοῦ Ν. Ἑλληνομνημονος. Πρόκειται περὶ τοῦ ὄρου ὀξυγράφος. Τὰ ὑπὸ τοῦ Σκιαᾶ ἐξετασθέντα βιβλία εἰνε ἡ παλαιογραφία τοῦ Gardthausen, ἡ κριτικὴ καὶ ἐρμηνευτικὴ τοῦ Birt καὶ ἡ παλαιογραφία τοῦ Blass.

Σημειώματα ἐκ τοῦ ἀρχείου Κεφαλληνίας. Governo Veneto Consiligo 1620.

ἐπι
Βενετῶν

- 1) Τμῆμα συμβολαιογράφων
- 2) Consiglio
- 3) Κώδικες μονῶν
- 4) Ληξιαρχ. πράξεις
- 5) Δικαστ. πράξεις

Διαθήκη ἐν συμβολαίσις

Ληξιαρχ. πράξεις ἀπὸ 15' αἰῶνος.

Ἑλληνικά τὰ συμβόλαια πλὴν ἐλαχίστων.

Ἡ Ἑλλην. ἀρχεται διαφθειρομένη.

Εἰς τὸ ληξιαρχ. βιβλίον Πισσάδων καὶ βραχεῖαι χρονικαὶ εἰδήσεις.

Νομ. σχέσεις, ἀφορισμοὶ ὅπως εἴπωσιν ἀλήθειαν, διὸ ἐν διαίτησιν καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος διὰ νὰ λείπουν ἀπὸ κρίσεις καὶ ἐξοδα.

2 θάλαμος. Σκόνι, σκόρος, ὕδατα.

Σάμιος ἐν . . . Κεφαλλῆν

Libro I Terminazione Nuncipali

φ. 1α.

Istoria dell' Isola di Ceffalonia

'Εν φ. 16 Istoria del Diogene amazzato in Ceffalonia

1509

Copia di un'altra simile.

'Εκ τοῦ αἵκου Λουκία οἱ φονεῖς τοῦ Δράκοντος, δι' ὃ παρεχωρήθη αὐτοῖς τὸ δάσος ὑπὸ τῶν Βενετῶν. Καὶ μέχρι σήμερον δάση τοῦ Λευκῆσα εἰς πρόποδας Αἴνου.

Πρωτόκολλον νοταρίου Παπᾶ Σταμάτη Μοντεσσάντου 1548—1459

1^ημοῦ

αφμη'. 12 Νοεμβρίου

ἕνα τρίτον εριτᾶ κριτε

» » αφμη' ἡμέρα κε τοῦ Ἀπριλίου

... ἤφερε ὁ κήρ Μαρτίς ο σαλονηκίως ὑποχῆρος του κήρ σταμάτι γαδολέττου βαμπίκην χαρτί νατο θάλο ει στο προτόκολο'

1^ημοῦ αφμηθ 20 Ὀκτωβρίου

Κόπια ἀπο ἓν χαρτι βαμπίγγηνον ἐκ χηρῶς Ιωῶν προσητέρου καὶ ηγονόμοσ νίσου καιφολονήας λόγον πρὸς λόγον

1^ημοῦ αφμηθ ημέρα 6 Ἰουλ.

.. Επίραν καὶ τρίτον...

N° 1 Montessanto Papa StamatiProt. 1. φ. 52^a σ. 52

Ἔγγ. 1545 Ἰα. 28.

βραχυγρ. Χρ^a = χωράφια.

Γραφή οἶονεὶ 14 καὶ 15 αἰῶνος

Πασα ἀνδρῆς Μαυρογιάνη 1560

ῤίτι κριτε

'Εν ἀρχαιοφυλ. Κιγίλλα Κυρίλλου 7130 Ὅσιον ἀμα καὶ τω τοκω τῆς Ἐκκλησίας πληρώματι

καὶ ὑπιγρ. Θεοφάνους... Αὐτοχειρί ; Τερασσογ.

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ ΤΟΜ. ΙΖ'.

— Ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ Σοφοκλέους. Τῆ 25 Ἰουλίου 1907 ἀπέστειλεν ὁ Ν. Γιαννόπουλος ἐξ Ἀλμυροῦ τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Λίμπρον.

Ἀλμυρὸς τῆ 25 Ἰουλίου 1907.

Ἀξιότιμε Κύριε Καθηγητά,

Λαμβάνω τὴν τιμὴν ἵνα σᾶς ἀποστείλω «Ἀπόσπασμα ἕκ τινος χειρογράφου κώδικος τῆς Φιλαρχαίου Ἑταιρείας «Ὁδρνος» κατεστρωμένου, οὗτινος ἐσώθησαν μόνον δύο φύλλα ἤτοι σελ. 4, καὶ ταῦτα κατὰ τὸ ἥμισυ ἐφθαρμένα. Ὁ κώδιξ ἦν χαρτῶος, ἡ δὲ γραφὴ αὐτοῦ ἐστὶ τοῦ IB' - II' αἰῶνος· προέρχεται δὲ ἐκ τῆς Μονῆς Ξενιάς.

Σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν νὰ τὰ μελετήσητε καὶ τὰ δημοσιεύσητε ἐν τῷ «Ν. Ἑλληνομνήμωνι». Σημειοῦμαι δὲ ὅτι τὸ κείμενον συνωδεύετο καὶ ὑπὸ σχολίων δι' ἐρυθροῦ χρώματος γεγραμμένων, ἄλλων μὲν ἐπὶ τῶν στίχων, ἄλλων δὲ ἐν τῇ ᾄῃ.

Τῶν σχολίων τούτων, ὅσα ἠδυνήθην νὰ ἀναγνώσω, παρέδθηκα κάτωθι τοῦ κειμένου ἐν εἴδει σημειώσεων.

Πρὸς τούτοις δὲ ἀνακοινοῦμαι ὑμῖν ὅτι ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ἄνω Μονῆς Ξενιάς ἐπὶ τινος ὁσώματος βραχέδους καὶ ἀποκρήμονου κεῖται σπήλαιόν τι, ἐν τῷ ὁποίῳ οἱ κατὰ καιροὺς πατέρες φεύγοντες τὰς δηώσεις ἔνεκεν τῶν ληστῶν ἢ ἐπαναστάσεων ἔκρυπτον τὰ πολυτιμότερα κινητὰ πράγματα τῆς μονῆς· ἐν αὐτοῖς δὲ ἔκρυπτον ἐν κιβωτίοις καὶ χειρόγραφα βιβλία, ἅτινα ἔκτοτε δὲν ἐπεμελήθησαν νὰ ἐξαγάγωσιν, οὕτω δὲ μένουσιν ἐκεῖ. Τοῦτο μοὶ διεβεβαίωσαν πολλοὶ τῶν χωρικῶν καὶ ἐσχάτως ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς Ἰωακείμ παρουσία τῆς πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν προσφύγων ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῶν κ. κ. Νομάρχου Μαγνησίας, Νομομηχανικοῦ Μαγνησίας, Ιατρῶν κ. κ. Βαρλαμίδου καὶ Παπαγεωργιάδου, διευθυντοῦ Γεωργικῆς Σχολῆς Ἀϊδινίου, γεωμετρῶν κλπ. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ σωθῶσι τὰ χειρόγραφα ταῦτα, ἅτινα ἐνδεχόμενον νὰ ἦναι πολύτιμα; Ἐνεργήσατε, παρακαλῶ, παρὰ τῆ Ἀρχαιολογικῆ Ἑταιρείᾳ Ἀθηνῶν ἵνα διαθέσῃ ποσὸν 200 δρ. ἀπαιτηθῆσόμενον πρὸς πληρωμὴν ἐργατῶν, πρὸς τοποθέτησιν ἰκριωμάτων κλπ. Θὰ ἔλθῃ καὶ ὁ κ. Νομομηχανικός.

Διατελῶ μεθ' ὑπολήψεως
Ν. Ι. Γιαννόπουλος

Τὸ οὖν τῇ ἐπιστολῇ στυλὲν κείμενον φέρει ἐπιγραφὴν «'Αποσκά-
ματτα ἐκ τοῦ Σοφοκλέους ἐκ τινος καταστραμμένου χειρογράφου κώ-
δικος τῆς ἐν Ἀλαορῷ Φιλαρχαίου εταιρείας «'Ορθροος» ὑπὸ Νικολάου
Ἰ. Γιαννοπούλου καὶ ἀρχεται:

τὸν ἄν τι
εἶναι
ἴτω καθ' ἣ

Εἶνε προφανές διὰ πρόκειται περὶ τετραχίου ἐκ τοῦ Αἴαντος τοῦ
Σοφοκλέους ἀπὸ τοῦ στίχου 778. Ἐννοεῖται διὰ τὸ κείμενον τοῦτο δὲν
ἔχει ἀξίαν οὐδὲ εἶνε ἀξίον δημοσιεύσεως.

Ἡ Ἐπανάστασις τοῦ 1854. Ὁ Ν. Ζήγκλης στέλλει τῷ Λάμπρῳ
αἰτήσαντι τὴν ἀκόλουθον περιγραφὴν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1854
μετ' ἐπιστολῆς φερούσης χρονολογίαν 8 Σεπτεμβρίου 1886 καὶ γρα-
φείσης ἐξ Ἄρτης. Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης γίνεται δῆλον διὰ ὁ Λάμ-
προς εἶχε ζητήσει πληροφορίας περὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1854, ὃ
δὲ Ζήγκλης διηγείται ἀπὸ αἴθρα ἑλαθον χώραν ἐν Πέτα καὶ ὑπέστη-
σαν οἱ κάτοικοι αὐτοῦ.

«Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1854, διὰ ἐξερράγη ὁ Κριμαϊκὸς πόλε-
μος, ἡ τότε Ἑλλην. Κυβέρνησις ἐθεώρησε κατάλληλον τὴν στιγμήν,
ὅπως διεγείρῃ ἐπαναστατικὰ κινήματα παρὰ ταῖς διαφοραῖς Ἑλλην.
χώραις, ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἐπισπάσῃται τὴν προσοχὴν τῆς Εὐρώπης
ἐπὶ τῶν κινήματων τούτων πρὸς ἐπιτερεῖν ἐδαφικῶν παραχωρήσεων.
Τα σχηματισθίεντα ἐπαναστατικὰ σώματα ἐπέδραμον ὡς ἦν εἰκὸς καὶ
εἰς Ἡπειρον ἰδίᾳ δὲ ἡ σπουδαιοτέρα αὐτῶν δράσις περιωρίσθη ἐν Πέτα
χωρίῳ μίαν ὥραν ἀπέχοντι τῆς πόλεως Ἄρτης καὶ τὰ μάλα ὀχυρῷ.

Τῇ 18 Ἰανουαρίου 1854 σῶμα ἐπαναστατῶν στρατολογήθεν ἐν
ταῖς μεθορίαις Ἐπαρχίας τοῦ Βασιλείου ὑπὸ τοὺς ἀρχηγοὺς Σπυρ.
Κραϊσκάκη καὶ Δημ. Γρίβαν εἰσῆλθον εἰς Πέτα ἐνθουσιωδέστατα γε-
νόμενον δεκτὸν ὑπὸ τῶν κατοικῶν δραξάντων πάραυτα τὰ ὄπλα ὅπως
συναγωνισθῶσι κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς πίστεως καὶ τοῦ ἔθνους. Ἐνω-
θέντες οἱ ἐπαναστάται μετὰ τῶν Πιστανιτῶν ἐπροχώρησαν εἰς Ἄρταν,
ἀλλ' ἐν τῇ Μονῇ τῆς Φανερωμένης, μόλις περὶ τὰ δέκα λεπτὰ τῆς
Ἄρτης ἀπεχούση, οἱ Τούρκοι συμποσοῦμενοι εἰς 1500 καὶ ὀδηγοῦ-
μενοι ὑπὸ τοῦ Σουλτεϊμάν Μπέη ἐπατέθησαν κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν
εἰς 500 ἀνερχομένων, ἀλλ' ἠττιθέντες ἐτρέπησαν εἰς φυγὴν ἐγκατα-
λεψάντες 40 νεκροὺς καὶ τραυματίας. Κατὰ δὲ τὴν 27 Ἰανουαρίου

οἱ Τούρκοι λαβόντες ἐξ Ἰωαννίνων ἐπικουρίας ἐξήλθον τῆς πόλεως καὶ διελθόντες τὸν ποταμὸν κατέλαβον τὴν Μονὴν Βλαχερνῶν ὅπου, μάχης συγκροτηθείσης μεταξύ τῶν Τούρκων καὶ τῶν Ἐπαναστατῶν, ἠττήθησαν οἱ Τούρκοι ἐγκαταλείψαντες καὶ τὴν θέσιν τῶν σὺν πολλοῖς ζώοις κυριουθεῖσιν ὑπὸ τῶν Τούρκων κατὰ τὴν κατάληψιν τῆς θέσεως ταύτης. Ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ συνελήφθη καὶ εἰς Χόντζας ὠδηγηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἐπαναστατῶν εἰς Πάτα ἀφέθη δὲ ἐλευθερὸς ἀφοῦ ἐνεπαίχθη καὶ ὁπίστη μορίας βασιάνου· ἐπισης συνελήφθη καὶ ὁ κύων τοῦ Σουλεϊμάν μπέη ἀνταλλαγεὶς πρὸς δύο αἰχμαλώτους Ἐπαναστάτας.

Τῇ 30 Ἰανουαρίου οἱ ἡμέτεροι καταλαβόντες διαφόρους ἐπικαίρους θέσεις ἐπετέθησαν κατὰ τῶν Τούρκων ἀμονομένων ἐντὸς τῆς πόλεως ἀλλ' ἢ μεταξύ τῶν διαφόρων ἀρχηγῶν τῶν Ἐπαναστατικῶν σιφῶν προκληθεῖσα ἕρις περὶ πρωτείων ἐματαιώσε τὰς ἐπανειλημμένας ἐφόδους τῶν ἡμετέρων, οἵτινες ἀναμφιδόλως ἤθελον γίνεαι κύριοι τῆς πόλεως ἐὰν τὰ μεταξύ τῶν ἀρχηγῶν ἀναπτοχθέντα πάθη ἐν ἀντεδρῶν εἰς τὴν ἀκριθεῖ τοῦ ἀρχικοῦ σχεδίου ἐκτέλεσιν. Ἐκτοτε δὲν πρήχχετο ἡμέρα χωρὶς νὰ λαμβάνωσιν οἱ Τούρκοι νέας ἐπικουρίας καὶ νὰ σκέπτονται ὅπως κτοπήσωσι τὸν ἐχθρὸν κατὰ τὴν κεφαλὴν· ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ κατὰ τὴν 14 Φεβρουαρίου ἀπόπειρα τῶν Τούρκων νὰ ἐξώσωσι τοὺς ἡμετέρους ἐκ τοῦ Πάτα εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ ὁποίου μετὰ πεισματώδη μάχην οἱ Τούρκοι ἀπεκρούθησαν ὀκιστάντες μεγίστας ζημίας· ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ οὔτε ὁ κίνδυνος τῆς πατρίδος οὔτε αἱ ὑπεράνθρωποι προσκἀθειαι τοῦ τὴν γενικὴν ἀρχηγίαν ἔχοντος γηραιοῦ στρατηγοῦ Τζαβέλα ἔσχον πρὸς κατάπαυσιν τῶν ἐπιβουλῶν καὶ χαμαιζήλων παθῶν ἐξ ὧν ὠφελήθεντες οἱ Τούρκοι δις ἐπέπεσον κατὰ τῶν Ἐπαναστατῶν τῇ 3 καὶ 12 Μαρτίου μετὰ ἵπτικοῦ καὶ κυροδοτικοῦ ἀρχηγούντων τοῦ στρατηγηματικωτάτου Τουρκαλιανοῦ Τσελιπίτοαρι καὶ ἄλλων πασάδων ἀλλ' εὐτυχῶς καὶ τὴν φορὰν ταύτην ἀπεκρούθησαν οἱ δὲ κάτοικοι προβλέποντες μοιραῖον τὸ τέλος τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἀναλογιζόμενοι τὰ δεινά, ἅτινα δικαίως ἤθελον ὀκιστῆ ὑπὸ τῶν Τούρκων δι' ὅσα κατ' αὐτῶν εἰργάσαντο ἀπεμάκρυναν τὰ ἑαυτῶν τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας σὺν τοῖς ὀκιστοῖσι, οἱ ἴδιοι παραμείναντες ἀτόθι συμπολεμοῦντες τοῖς Ἐπαναστάταις, οἱ πλείστοι τῶν ὁποίων Ραδοβιζινοὶ καὶ Βαλτινοὶ ἕνεκα τῶν ἐορτῶν τοῦ Πάσχα λαβόντες πάνθ' ὅσα ἔκλειψθησαν εἰς τὰς οἰκίας τοῦ χωρίου ἀπῆλθον εἰς τὰς πατρίδας τῶν ἐγκαταλείψαντες τοὺς ἀρχηγούς τῶν μάχην προσκἀθίσαντας νὰ τοὺς ἀποτρέψωσι τῆς προδοτικῆς ταύτης πράξεως τοῦτο

δὲ μαθόντες οἱ Τούρκοι ἐπετέθησαν τὴν 17 Ἀπριλίου πολυάριθμοι κλιτὰ τοῦ Πέτα οἱ δὲ ἐπαναστάται μὴ θουηθέντες, διὰ τὸ εὐάριθμον, νὰ τοὺς ἀναχαιτίσωσιν εἰσβαλόντας ἀπὸ διάφορα σημεῖα καὶ ἰδίως ἀπὸ τὴν ὑπερκειμένην τῇ Μονῇ Θεοδοκίῳ ἀτρακόν, ἐγκατέλειπον τὸ χωρίον καὶ ἀπῆλθον, οἱ δὲ νικηταὶ ἐκτεκούμενοι ἀνθ' ὧν ὑπέστησαν ὑπὸ τῶν κατοίκων, μετὰ προηγουμένην δῆωσιν ἐνέπρησαν αὐτὸ οὐδ' αὐτῶν τῶν ἱερῶν φεισθέντες. Κατὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Πέτα ἔλαβε χώραν καὶ τὸ εἶδος κωμικοτραγικόν. Ὁ ἐφημέριος τοῦ χωρίου γέρων ἄμα καὶ τυφλός, ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τῶν οἰκείων του, ἀναχωρησάντων μετὰ τῶν λοιπῶν κατοίκων, καὶ ὑπολαβὼν τὰς ἀγρίας φωνὰς τῶν Τούρκων ὡς τῶν ἡμετέρων ἐφώνει· «Κτυκᾶτε τοὺς Ἀγκρηνοὺς» οἱ δὲ Τούρκοι εἰσελθόντες ἐν τῷ οἴκῳ του ἐφόνησαν αὐτόν· ὠνομάζετο δὲ Παπαγιάννης. Τοιοῦτοτρόπως ἡ σφαγὴ τοῦ ἱερέως ἐπεσφράγισε τὴν τόσῳ ἀτοχὲς τέλος σχοῦσαν ἐπαναστάσιν τοῦ Πέτα οἱ κάτοικοι τοῦ ὁποῖου παρακολουθήσαντες τὰ ἐντὸς τῶν περαμεθουρίων Ἑλλήν. Ἐπαρχιῶν εἰσελθόντα, πρὸς διάλωσιν, ἐπαναστατικὰ στίφη ἐγένοντο αὐτόπται μάρτυρες νέας καταστροφῆς τελευτήσης ἤδη οὐχὶ πλέον ὑπὸ βαρβάρων ἀσιανῶν ἢ ἀλβανῶν βασιβοζούκων ἀλλ' ὑπ' ἐκείνων, πρὸς οὓς τουνεπολέμησαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, καὶ παρὰ τῶν ὁποίων ἤλπιζον συνδρομῆς τινος, τὰ οἰκιακά των σκεπῆ διηρπάγησαν, τὰ ζῆλά των ἐθανατώνοντο ὑπὸ τοῦ τυχόντος, οἱ δὲ καρποὶ οὓς μεθ' ἑαυτῶν ἔφερον ἐπέπρωτο νὰ θρέψωσι τοὺς παρ' ὧν ἔδει νὰ τραφῶσιν. Ἐν τῇ ἀπελπιστικῇ ταύτῃ καταστάσει διατελοῦντες καὶ ἐπὶ τῷ τέλει ν' ἀπαλλαγῶσι μισζόνων δεινῶν ἀπεφάσιον νὰ ἐπανακάμψωσιν εἰς τὴν φιλετέτην αὐτῶν πατρίδα. Ἀτιμόπλοια τῶν συμμάχων δυνάμεων παραλαβόντα αὐτοὺς, μ' ὄλας τὰς ἀντιστάσεις τῶν ἐπιτοκίων ἀρχῶν, ἐκ διαφόρων λιμένων τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου ἀπεβίβασαν αὐτοὺς εἰς Πρέβεζαν οπου τυχόντες ἀμνηστειᾶς ἐπανέκαμψαν εἰς Ἄρταν ἔνθα καὶ διέμειναν ἐπὶ μακρὸν ἄτε τῶν Τουρκικῶν ἀρχῶν μὴ ἐπιτρεφασῶν τὴν εἰς Πέτα ἀποκατάστασίν των, ἔνεκα φαίνεται στρατηγικῶν λόγων, ἀλλὰ ἀρθέντος βραδύτερον, τῇ μεσολαβήσει τοῦ Γεν. Προξένου τῆς Ἀγγλίας κ. Σάνδερ, καὶ τοῦ ἐμποδίου τούτου ἀθρόοι συνέρρυσαν οἱ κάτοικοι ἐπισκευάζοντες τὰς οἰκίας αὐτῶν ἢ οἰκοδομοῦντες νέας ὅπως κατοικήσωσιν καὶ ἐντὸς μικροῦ ἀνωκοδομήθησαν ἅπασαι πλὴν τῆς οἰκίας τοῦ ἐπιζώντος καὶ κατὰ τὴν ἐπαναστάσιν σπουδαῖον λαβόντος μέρος Σπυρ. Παπαγεωργίου, τὰ εἰρηπια τῆς ὁποίας πρόκειται ἀψευδὲς μάρτυριον τῆς εἰς τὸ χωρίον Πέτα ἐπελθούσης καταστροφῆς.

Εἰκονιστοριογράφος. Ὁ Ἰ. Βογιατζίδης γράφει ἡμῖν: Ἐν Ν. Ἑλληνομνήμωνι Σ: 250 ἐνθα ὁ λόγος περὶ τοῦ βοζαντινοῦ τεχνικοῦ ὄρου **ιστοριογράφος**—ζωγράφος, προστίθεται ὅτι ἐπῆρχεν ἔτι καὶ ὁ ὄρος **εἰκονιστοριογράφος**, ὡς τοῦτο ἐξάγεται ἐξ ἐπιγραφῆς Αἴνου, ἐν ἣ φέρεται: «**Καὶ τῆς παρούσης εἰκονήστοριογράφος Ράλης τοῦ ζωγράφῃ Αἰκίτης ζωγράφος ἀγ πὸ φεβρουαρίου κ'**». Ἄλλ' ὁ ὄρος οὗτος πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἀνόπαρκτος, προσκλιῶν ἐκ κακῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐπιγραφῆς, ἥτις ἀναγνωστίᾳ οὕτω: «**Καὶ τῆς παρούσης εἰκονήστοριογράφος Ράλης ...**», ἥτοι—καὶ τῆς παρούσης εἰκόνος ἱστοριογράφος ὁπῆρξεν ὁ Ράλης. Ἐχομεν δηλαδὴ ἐνταῦθα ἔξομαλισμὸν τῆς ὀνομαστικῆς καὶ γενικῆς πτώσεως, ἢ **εἰκῶν**—**τῆς εἰκῶν**, καθ' ἃ ὁ ἔξομαλισμὸς τῆς κλητικῆς καὶ γενικῆς δευτεροκλίτων ὀνομάτων ἀπὸ τοῦ 1^{ου} αἰῶνος, ὧ **διάκω**—**τοῦ διάκω**, περὶ εὖ ἰδὲ Γ. Χατζιδάκι *Einleitung* σ. 82.

Ἐγκαιρία. Ἐν Ν. Ἑλληνομνήμωνι Ζ'157 ἀναδημοσιεύεται ἐνθόμτις τοῦ ἔτους 1439: **αυτὸ' ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ 15' εἰς τὴν ἐγγερῖαν τοῦ μισερ Γαβριήλ Μπαρμπαρίου ἦλθεν ὁ βασιλεὺς ὁ κὺρ Ἰωάννης καὶ ἡ σύνοδος ὅλη εἰς τὴν Μεθώνην...**», ἐν δὲ σ. 308 ἀπορεῖται τίνος γλώσσης καὶ σημασίας εἶναι ἡ λέξις. Ἡ λέξις αὕτη τῷ ὄντι δὲν ἀναγράφεται ἐν τοῖς λεξικοῖς, διέλαβον δ' ἐσχάτως περὶ αὐτῆς ἐν τῇ «**Κιμῶλω**» μου (ἐν περιοδ. α' Ἀθηνᾶ» 35, 118 ε'). Τὸ συνολικῶς δηλαδὴ σπειρόμενον γεωργικὸν τμήμα ἐκαλεῖτο κατὰ τοὺς βοζαντινοὺς χρόνους **ἐγκαιρία** κατ' ἀντίθεσιν τοῦ συνολικῶς ἀναπαρομένου, ὅπερ **παρεγκαιρία** ἐκαλεῖτο.